

Miljarder till klimatarbete

GRÖNA FONDEN Pengar till fattiga länders klimatarbete är en ödesfråga i FN-förhandlingarna. Bara veckor före Parismötet kommer nu de första utbetalningarna från FN:s gröna klimatfond.

–Maldiverna som håller på att sjunka i havet är ett utmärkt exempel på ett land som är i akut behov av pengar, säger Jan Cedergren, svensk ledamot i klimatfonden, till SvD.

Sällan bråkas det så mycket om pengar som när världens ledare förhandlar om klimatet.

Men med en knapp månad kvar till FN:s stora klimatomöte i Paris faller nu en viktig pusselbit på plats, när fokus för en stund kan flytta från sifferexercis till konkreta projekt.

I veckan kommer nämligen Gröna klimatfonden – som blivit symbol för frågan om finansiering och förvaltar en stor del av det kapital som ska gå till fattigare länder – att fatta beslut om var de första slantarna ska satsas.

Och det är viktigt, inte minst med tanke på att finansieringen anses vara den fråga som kan stjälpa förhandlingarna om ett nytt globalt klimatavtal.

Svenske Jan Cedergren, ledamot i fonden sedan starten 2010, pekar på ett par förslag han tror kommer att bli verklighet. Båda har initierats av privata aktörer med målet att förse lokalbefolkning – i Latinamerika respektive Afrika – med förnybar energi.

Människor som nu använder fotogenkök och kolspisar ska få tillgång till solceller och vindkraft.

Enligt Cedergren är projekten unika i hur de mobiliserar kapital från olika källor:

–De kombinerar pengar på ett väldigt intressant sätt: publikt och privat. Den ena fonden använder sig av gröna obligationer. Att de lyckas locka privat kapital är spännande eftersom det är jättesvårt i u-länder där risken anses hög.

Gröna fonden kom till efter det misslyckade klimatomötet i Köpenhamn 2009. Rika länder

SvD 2 GRADER
28 dagar kvar till klimatomötet i Paris.

lovade att årligen från 2020 bidra med 100 miljarder dollar till fattigare länders omställning då klimatet förändras. Bidragen ska fram till dess trappas upp successivt för att nå målet.

För länder med mindre resurser kan det här stödet vara direkt avgörande. Föga förvånande handlar merparten av ansökningarna om att anpassa samhället efter klimatförändringarna, snarare än att försöka få ned utsläpp av växthusgaser.

–Anpassning är akut för u-länderna. Maldiverna som håller på att sjunka i havet är ett utmärkt exempel på ett land som är i akut behov av pengar, säger Jan Cedergren.

Gröna fonden kan i veckan besluta om projekt till ett värde av knappt 200 miljoner dollar. Löften från rikare länder om totalt 10 miljarder har inkommit, men den summan ska betalas ut över flera år.

Trots att behoven är enorma råder i nuläget ingen brist på kapital, menar Jan Cedergren.

–Förslagen som kommer in måste bearbetas, utredas och granskas. Det kommer att ta tid innan vi med gott samvete kan spendera mer pengar.

Kommer rikare länder att klara målet på 100 miljarder till 2020?

–Jag tycker att det ser hyggligt ut. Många stora institutioner har lovat nya pengar.

Drygt 10 miljarder dollar finns just nu i Gröna fonden. Men mer

pengar än så har gått från rika till fattiga länder, vilket gör att målet inte är fullt så långt bort som kan tyckas. Enligt en färsk rapport från OECD rörde det sig i fjol om totalt 62 miljarder dollar. Då ingår bland annat stöd från multilaterala utvecklingsbanker och privata givare.

Rapporten mötte stor kritik från fattigare länder som menar att den mest "får rika länder att se duktiga ut". Hur ser du på siffran 62 miljarder?

–Jag gillar inte den där rapporten, om jag ska vara ärlig. Jag tycker att den var lite grann så där hej och hå – vi jobbar på. Men den var inte särskilt trovärdig. Jag tycker inte att den var seriös.

100 miljarder dollar i bidrag är målet till 2020.

Samtidigt räcker 100 miljarder bara till en bråkdel av vad som faktiskt krävs för att fattigare länder ska klara ett förändrat klimat?

–De beräkningar som gjorts av Världsbanken, OECD och andra är jättebelopp på triljoners, triljoners dollar om man ska lösa alla problem. Så vi är långt ifrån där. Men det så stora belopp att man tappar förmågan att riktigt förstå.

Hur ser det ut efter 2020?

–Jag tror att det blir en ständig fjäkt om hur man ska hantera de här problemen.

JENNY STIERNSTEDT
08-13 51 53, jenny.stiernstedt@svd.se

"Gröna fonden är en jätteviktig trovärdighetsfråga för Paris. Om i-länderna inte uppfyller löftet, då får man en jättelik svekdebatt. Det skulle bli problematiskt", säger Jan Cedergren, svensk ledamot i FN:s gröna klimatfond.

FOTO: MAGNUS HJALMARSON NEIDEMAN

FAKTA

FN: Löften räcker för att undvika katastrof

Mänskligheten slipper en förödande temperaturhöjning på fyra till fem grader Celsius. Det blir resultatet av de klimatlöften som världens länder avgivit inför kli-

matoppmötet i Paris i december. Det är i alla fall den slutsats FN presenterade på fredagen efter att ha analyserat av den samlade effekten av ländernas löften.

Analysen presenterades i Berlin av Christiana Figueres, chefen för FN:s klimatsekreteriat.

Det innebär inte att de globala växthusgasutsläppen kommer att minska de närmaste åren – men ökningen kommer att dämpas.

År 2030 kommer de samlade årliga utsläppen att vara 56,7 miljarder ton (gigaton).

FAKTA

– Utan löfterna hade vi varit på väg mot en temperaturhöjning på fyra till fem grader år 2100, säger Figueres.

Figueres noterar att de analyser som gjorts av bland andra Internationella energiorganet antyder att höjningen stannar på 2,7 grader.

Jan Cedergren

Svensk ledamot i FN:s gröna klimatfond.

Har en bakgrund som biträdande chef på Sida, utrikesråd inom bistånd på UD, sekreterare vid FN:s

mänskliga rättigheter-kontor i Genève.

Tidigare även ordförande för OECD:s arbete med Aid effectiveness (bistånd), samt ordförande för FN:s anpassningsfond.

SVD